

KINDER-
REVALIDATIE
bio

"HET BIO-BOEKJE"

over de
Stichting Bio-Kinderrevalidatie

BIO

In de hal van het Bio-Revalidatiecentrum in Arnhem is een gedenksteen ingemetseld.

Hierop staat de volgende tekst:

“Ten teken van de innige verbondenheid van de Nederlandsche Bioscoop Bond en de Stichting Bio-Vacantieoord heeft Johannes Miedema, voorzitter van de bond en de Stichting deze steen aangebracht. 2 oktober 1958.”

Voorzitter J. Miedema ontvangt koningin Juliana.

Wie deze woorden nu leest, glimlacht misschien en beleeft de tekst wellicht als wat “uit de tijd”: Nederlandsche met sch en dan dat: “innige verbondenheid”!

Toch werd op deze gedenksteen de situatie van toen, in 1958, uitstekend verwoord. De Nederlandsche Bioscoopbond en de Stichting Bio-

Vacantieoord hoorden bij elkaar. Ieder bioscoopbedrijf in Nederland was er een beetje trots op mee te kunnen helpen om het werk van de Stichting Bio-Vacantieoord mogelijk te maken. Terecht kon men spreken van: “innige verbondenheid”!

De gedenksteen is al meer dan dertig jaar oud. Zowel de Nederlandsche Bioscoop Bond als ook de Stichting Bio-Vacantieoord veranderden van structuur en organisatie. Maar al kiezen we er nu misschien andere woorden voor, nog steeds is er sprake van een hechte band tussen hen, die in Nederland betrokken zijn bij film en filmvertoning en wat nu heet: de Stichting Bio-Kinderrevalidatie. En wat er ook veranderde, de doelstelling van deze, uit de film- en het bioscoopbedrijf geboren stichting is door de jaren heen hetzelfde gebleven: het geven van hulp aan kinderen, die het in de samenleving “minder goed troffen”.

In dit BIO-BOEKJE wordt “een boekje opengedaan” over het ontstaan, de geschiedenis en het werk van deze STICHTING BIO-KINDERREVALIDATIE.

Ontstaan van de Stichting Bio-Vacantieoord.

Het idee om een Bio-Vacantieoord te beginnen ontstond in de afdeling Amsterdam van de Nederlandse Bioscoop Bond. De bioscopen van toen, in de twintiger jaren, werden nogal eens benaderd met het verzoek om voor één of ander goed doel in de bioscoop te mogen collecteren. Weigeren was veelal niet gemakkelijk, maar met het geven van toestemming ontstonden ook de nodige problemen: hoe vaak kon je zoiets laten gebeuren, aan wie gaf je wel, aan wie gaf je geen toestemming, enzovoort.

De Amsterdamse bioscoopbedrijven besloten het initiatief in eigen hand te nemen: op een vast moment in het jaar werd voortaan in alle bioscopen tegelijk gecollecteerd voor een "eigen doel".

Het geld, in de bioscopen bijeengebracht, werd besteed om kinderen, "bleekneusjes", zes

weken lang in een vakantie-kolonie aan zee, weer wat op hun verhaal te laten komen. Daarom werd de Stichting Bio-Vacantieoord opgericht. Dat was in 1927.

Het idee sloeg aan en werd een gewaardeerde realiteit, die weldra ook door andere leden van de Nederlandse Bioscoop Bond werd gedragen.

Hoe het met "BIO" verder ging.

Werden aanvankelijk uit de bioscoopcollectes de vakantie-kosten voor bleekneusjes in de bestaande vakantie-kolonie-huizen betaald, al spoedig ontstond de wens voor een "eigen" vakantiehuis.

Daartoe werd een, op het Russenduin in Bergen aan Zee gelegen, grote villa aangekocht. Deze villa werd door een ingrijpende verbouwing voor het nieuwe doel geschikt

gemaakt en heeft gedurende tientallen jaren voor duizenden kinderen een fijne vakantie mogelijk gemaakt; een vakantie in het "Bio-Vacantieoord".

Mede door de filmpjes, die werden gemaakt om in de bioscopen de collectes in te leiden, kreeg het Bio-Vacantieoord nationale bekendheid.

Eén van de filmpjes werd een absolute topper. In dat (teken-)filmpje treedt een kraai op, die het bioscooppubliek duidelijk maakt, dat het verblijf in het Bio-vacantieoord "niet zo maar gaat, maar dat zoiets duiten kost." Deze Bio-kraai leeft voort en heeft tot op de dag van vandaag een symbool-functie gehouden, daar waar Bio naar buiten treedt. Tot het eind van de vijftiger jaren bleef het werk van Bio op de boven omschreven wijze ingevuld.

Veranderingen

In de vijftiger jaren waren er in Nederland veel kinderen die getroffen werden door kinderverlamming. Van overheidswege achtte men een behandelinstituut voor deze kinderen noodzakelijk. Hiervoor werd de Stichting Bio-Vacantieoord gevraagd, die deze taak op zich nam.

In Arnhem werd een stuk grond aangekocht en door de architect J.P. Oud werd het Bio-Herstelloord ontworpen en gebouwd.

Een historisch moment tijdens de bouw was het in metselen van de gedenksteen die reeds eerder werd genoemd. Het gebouwen-complex kwam gereed in 1959. Karel Appel maakte voor de gevel van het hoofdgebouw een passende "kinder-tekening". Zeven jaar lang, van 1960 tot 1967, was Bio verantwoordelijk voor de exploitatie van twee tehuizen:

vanouds het Bio-Vacantieoord in Bergen aan Zee en het nieuwe Bio-Herstelloord in Arnhem.

Toen in 1967 bleek, dat er eigenlijk geen behoefte meer bestond aan een vakantie-tehuis, sloot het Bio-Vacantieoord zijn poorten en richtten alle activiteiten zich voortaan op "Bio-Arnhem".

De naam van het Bio-Herstelloord in Arnhem veranderde inmiddels in Bio-Revalidatiecentrum en de naam van de aloude Stichting Bio-Vacantieoord werd Stichting Bio-Kinderrevalidatie.

Er zijn mensen, die aan die naamsverandering nooit hebben kunnen wennen en het nog steeds hebben over het "Bio-Vacantieoord".

Nog meer veranderingen.

bio
KINDER-REVALIDATIE

Behalve de verandering van doelstelling, ("bleekneusjes" werden "kinderen met een lichamelijke handicap") en de verandering van lokatie, (Bergen aan Zee werd Arnhem), deed zich in de zestiger en zeventiger jaren nog een verandering voor, die van grote invloed is geweest op het werk van "Bio".

Aanvankelijk werd het collectegeld besteed voor de exploitatie van bijvoorbeeld het Bio-Vacantieoord in Bergen aan zee.

Steeds meer werden zulke exploitatiekosten van instellingen goeddeels betaald vanuit overheidsvoorzieningen, waardoor het collectegeld een andere bestemming kon krijgen.

Naar zo'n andere bestemming behoefde niet lang te worden

gezocht: eindelijk kwam er nu geld beschikbaar om te besteden aan initiatieven ter verdere ontwikkeling en verbetering van de kinderrevalidatie, want ook hiervoor had de Stichting Bio-Kinderrevalidatie verantwoordelijkheid op zich genomen.

Op initiatief van Bio konden zo in de loop der jaren een aantal onderzoeksprojecten plaatsvinden, die alle tot doel hadden de zorg voor, en het welzijn van lichamenlijk gehandicapte kinderen in ons land te verbeteren.

De Bio-Kinderrevalidatie-projecten.

Toen het Bio-bestuur het principe-besluit had genomen om collectegelden beschikbaar te stellen voor onderzoeksprojecten, werd veel aandacht besteed aan het bepalen van "spelregels" en voorwaarden, waaraan bij het aangaan van zulke projecten dient te worden voldaan.

Afgesproken werd dat:

1. het steeds onderzoek dient te betreffen dat in een directe relatie staat met de zorg voor, en het welzijn van lichamenlijk gehandicapte kinderen.
2. de onderzoeksresultaten niet alleen ten goede moeten komen aan de kinderen van "Bio-Arnhem", maar aan alle lichamenlijk gehandicapte kinderen in Nederland. Het te besteden geld wordt uiteindelijk ook in heel Nederland gecollecteerd. Wel kunnen projecten op, of in directe relatie met het Bio-Revalidatiecentrum plaatsvinden.
3. onderzoeken zo mogelijk steeds plaats dienen te vinden in samenwerking met een wetenschappelijke partner (bijvoorbeeld een universiteit), die bij voorkeur ook financieel in een project moet participeren.
4. elk project dient te worden begeleid door een ter zake kundige begeleidingscommissie (waarin ook Bio is vertegenwoordigd), die verantwoordelijk is voor de projectopzet en -uitvoering.
5. door middel van project-verslagen de onderzoeksresultaten ook voor derden beschikbaar moeten komen.

Met deze "vuistregels" werden en worden de projecten gestart en kon veel verantwoord onderzoek plaatsvinden, dat van grote invloed is geweest (en nog is) op de ontwikkeling van de kinderrevalidatie in Nederland.

Het project: onderzoek naar de therapeutische waarde van paardrijden voor motorisch gehandicapte kinderen.

Als men zich mocht afvragen in hoeverre paardrijden van belang is voor kinderen met een (soms vrij ernstige) motorische handicap, hoeft men slechts een "rijles" mee te maken: men ziet de kinderen genieten en men ziet hun zelfvertrouwen toenemen.

Maar de voorzieningen, die nodig zijn om gehandicapte kinderen te kunnen laten paardrijden, zijn kostbaar en in het "voorzieningspakket", op grond waarvan revalidatiecentra

worden bekostigd, komen "genieten" en "het vergroten van zelfvertrouwen" niet als subsidiabele zaken voor. Het ligt in de rede te veronderstellen dat paardrijden voor gehandicapte kinderen ook als fysieke oefening van belang is, maar pas als er sprake is van aantoonbare therapeutische waarde, kunnen kosten van zulke voor-

zieningen in de behandel-prijs worden opgenomen.

En met betrekking tot deze aantoonbaarheid startte Bio, samen met de Universiteit van Nijmegen een onderzoek naar dit paardrijden. Het onderzoek, waaraan wel- en niet paardrijdende kinderen deelnamen, heeft aangetoond dat er voor paardrijdende kinderen met bepaalde aandoeningen wel degelijk sprake was van evenwicht- en houding-verbetering. Maar voor het overgrote deel van de kinderen kon dat niet expliciet worden aangetoond. Wel werd de recreatieve waarde van paardrijden voor deze kinderen onderschreven. Maar ja, daar betaalt "het fonds" niet voor.

Toch heeft het resultaat van dit onderzoek er in niet onbelangrijke mate toe bijgedragen dat thans een deel van de "manege-kosten" in de normale exploitatie-begroting van een revalidatiecentrum mogelijk worden opgenomen en... dat geldt niet alleen voor Bio!

Het project "Vroegbehandeling".

"Wat een kind, neurologisch gezien, in z'n eerste levensjaren leert, is meer dan in de rest van zijn leven", is een algemeen aanvaard gegeven uit de kinder-neurologie. En als je dan bij heel jonge kinderen constateert dat er, tengevolge van neurologische factoren, iets in de ontwikkeling mis gaat, moet je dus niet te lang wachten om er wat aan te doen! Maar wát moet je dan doen en hóe moet je iets doen? Moet je zo'n kind, dat nog niets begrijpt, voor behandeling op-

nemen in een revalidatie-centrum? Nee, dat zeker niet, maar wat dan wel? Gelukkig ontstonden er wel ideeën wat men in zo'n geval zou kunnen doen. Voorop diende te staan dat een behandeling van zo'n kind de totaal-ontwikkeling diende te omvatten en dat de, daartoe geïnstrueerde, ouders in zo'n behandeling centraal zouden dienen te staan.

Bij de organisatie van zo'n, vrij kostbare, aanpak, stuitte men echter steeds op de financierings-consequenties. Ook zo'n initiatief maakte geen deel uit van het reguliere voorzieningen-pakket!

Bio wachtte niet! Dankzij de financiële middelen van de Stichting Bio-Kinderrevalidatie werd, in samenwerking met de universiteiten van Nijmegen en Utrecht, het project "vroegbehandeling" gestart. Ouders zochten, in overleg met psycholoog en maatschappelijk werkende, in voortdurende samenwerking met de revalidatiearts, de fysiotherapeut, de ergotherapeut en de logopedist, naar de voor hun kind meest effectieve behandelmethode.

Met veel inventiviteit en enthousiasme werd er door alle betrokkenen aan de ontwikkeling van deze vroegbehandeling gewerkt. Ervaringen konden worden doorgespeeld, daar waar in Nederland gelijkgerichte initiatieven van de grond kwamen.

En het belangrijkste!: Vroegbehandeling is thans een erkend en betaald onderdeel van de reguliere revalidatievoorzieningen!

Het project "Bio-car".

Je zult als peuter of kleuter, zoals ieder kind, de wereld om je heen willen verkennen en niet kunnen lopen of kruipen omdat je benen "niet willen". Eigenlijk ben je dan voor de gewoonste zaken steeds aangewezen op de hulp van anderen.

Artsen en therapeuten van Bio bogen zich over dit probleem, samen met medewerkers en studenten van de Technische Universiteit in Delft.

Het resultaat van dit samenwerkingsproject is de "Bio-car", een veelkleurig, solide, laag-bij-de-grond karretje, waarop een kind, dat wel beschikt over een goed arm- en handgebruik, zich, liggend op de buik, kan voortbewegen. Vlugger dan lopen soms! 't Lijkt op het eerste gezicht leuk speelgoed, zo'n Bio-car. Maar het

betekent veel meer: het betekent dat in de ontwikkeling (ook voor de geestelijke ontwikkeling) van zo'n kind weer een aantal barrières konden worden weggenomen!

De "Bio-car" is inmiddels door een firma in revalidatie-hulpmiddelen in productie genomen en in de handel gebracht.

Andere Bio-projecten.

Het is niet de bedoeling dat dit "Bio-boekje" een boekwerk wordt. Daarom wordt op deze bladzijde uit een groot aantal projecten dat Bio in de zeventiger en tachtiger jaren initieerde, nog slechts een greep gedaan:

- Nogal ingrijpend (in energie, tijd en financiering) was het zogenaamde "gangbeeldonderzoek" (samen met de Universiteiten van Nijmegen en Amsterdam) waarbij getracht werd door een nauwkeurige analyse van een (afwijkende) loopbeweging meer objectieve gegevens voor therapeutische behandeling te krijgen. 't Klinkt nogal ingewikkeld en dat was het ook!
- Verder genoemd zij het onderzoek naar ademhalingsondersteuning, samen met het A.Z.U. in Utrecht en de Vereniging Spierziekten Nederland. In dit onderzoek

- stond de vraag centraal: Hoe gaan we om met de technische mogelijkheden om door beademing het leven te verlengen van kinderen, die tot dusverre niet oud werden.
- En dan het vacuüm-apparaat, dat in samenwerking tussen de aan Bio verbonden Orthopedische Werkplaats en de Technische Universiteit van Eindhoven werd ontwikkeld. Het maken van b.v. een spalk of een ander hulpstuk werd een stuk eenvoudiger. Was de mal eenmaal gemaakt, dan "zoog" het nieuwe apparaat de kunststof vorm er in enkele seconden omheen: Blub-....klaar! Een wonder, dat inmiddels gemeengoed is geworden en wederom: niet alleen op Bio.

Bio kan bepaald niet terugzien op éézijdige, routinematige projecten. Telkens vormde een vraagstelling een nieuwe uitdaging. Zoiets houdt je wakker! Recentelijk is Bio, wederom met als project-partner de Universiteit van Nijmegen, bezig te onderzoeken of en hoe heel jonge kinderen en kleuters met behulp van een computer, op een speelse manier, hun motorische beperkingen kunnen compenseren. De eerste resultaten zijn bemoedigend.

Recent project: Belize.

Als men de balans opmaakt met betrekking tot de stand van zaken van de kinderrevalidatie in Nederland, dan kan men stellen dat er veel voor gehandicapte kinderen wordt gedaan en dat de Bio-rol daarin niet onbelangrijk is. "En zo hoort het ook" stelt mijnheer A en "Je kunt niet genoeg doen", vindt mevrouw B.

Men kan zich echter niet onttrekken aan de constatering dat

het aan goede zorg voor gehandicapte kinderen in onze wereld nogal eens ontbreekt, of om een zin uit een Bio-collectiefilmpje te citeren, "Gehandicapte kinderen vind je overal en overal zijn die kinderen aangewezen op hulp van de samenleving maar het hangt er wel van af in welk stukje van de wereld je woont, hoe zulke hulp er uit ziet".

Het is vaak schrijnend te constateren welke minimale zorg aan gehandicapte kinderen in ontwikkelingslanden geboden kan worden.

Vanuit dit gegeven heeft Bio besloten om, naast de Nederlandse projecten, ook een buitenlands project aan te pakken. Het Rode Kruis was bereid om projectpartner te zijn. Via het Rode Kruis kwam Bio in contact met een klein Middenamerikaans land: Belize (het vroegere Brits Honduras). Met degenen, die in Belize bij de zorg voor gehandicapte kinderen zijn betrokken, kwam Bio tot afspraken om ter plaatse bruikbare ervaring op het terrein van kinderen naar dat land te exporteren. Vier "exporteurs", allen enthousiaste en inventieve medewerkers uit de Nederlandse revalidatiewereld, werden uitgezonden om daar korte of langere tijd werkzaam te zijn. Het ziet er naar uit dat deze directe, volgbare aanpak inderdaad in Belize de gewenste impulsen aan de zorg voor gehandicapte kinderen kan geven.

Het Bio-hulpfonds

Werd ooit door het Bio-bestuur vastgesteld dat geld dat in de Nederlandse bioscopen werd gecollecteerd ten goede diende te komen aan een algemeen kinderrevalidatie-doel, op één punt zondigt Bio tegen de eigen principes. Dat is in het geval met betrekking tot het geld voor het "Bio-hulpfonds".

Dat geld is uitsluitend bedoeld voor de "eigen" kinderen (en hun ouders) waarvoor Bio verantwoordelijkheid nam. Soms

komt het voor, dat ouders en kinderen buiten hun schuld in financiële problemen komen: alle (extra) uitgaven maakten, dat een gezin eigenlijk niet met vakantie kan gaan, die "eigen bijdrage" voor dat hoorapparaat kwam wel erg onverwacht, eigenlijk is er geen geld om een kind met een vakantiecamp mee te laten gaan, enzovoort.

Met een veelal relatief klein bedrag zijn deze zorgen weg te nemen. En dat doet Bio dan ook, als 't zo uitkomt. Dat moet kunnen!

Samenwerking in "het Arnhemse".

De stad Arnhem lijkt wel een centrum van gehandicaptenzorg te zijn. Naast Bio is daar de Johanna Stichting en het revalidatiecentrum voor volwassenen Klimmendaal.

Dan is er ook nog het Dorp en de Hendrik Willem-Land-Stichting. En ga zo maar door.

Om al die, steeds duurder wordende instellingen, blijvend te kunnen exploiteren is een hechte samenwerking geboden.

Het Bio-Revalidatiecentrum, de Johanna Stichting en

Klimmendaal hebben, voordat zulks "van buiten" zou worden opgelegd, besloten een fusie aan te gaan.

De samenwerking ging van start per 1 januari 1991 en de "club van drie" noemt zich vanaf dat moment "Groot Klimmendaal".

Voor het werk van de Stichting Bio-Kinderrevalidatie heeft deze

fusie eigenlijk nauwelijks enige consequentie. De fusie heeft in eerste instantie te maken met exploitatie- en revalidatie-geneeskundige zaken en betreft niet het stimuleren en uitvoeren van onderzoeksprojecten. En dit werk gaat door zoals steeds, waarbij de Stichting Bio-Kinderrevalidatie ("de Bio-Moederstichting") voor de uitvoering van de projecten nu op een nog bredere achterban een beroep kan doen.

Hoe staat het nú met die "innige verbondenheid"?

De stichting Bio-Vacantieoord van 1927 bestaat nog steeds al heet deze nu de Stichting Bio-Kinderrevalidatie. Dankzij deze Stichting, kon na het Vacantieoord, een Bio-Revalidatiecentrum voor kinderen ontstaan, werd het initiatief genomen voor de oprichting van de Bio-Mytylschool (één van de grootste scholen voor lichamelijk gehandicapte kinderen in ons land), en verricht de Bio-Orthopedische Werkplaats waardevolle diensten, ook over de "Bio-grenzen"

heen.

Het draagvlak van de Stichting heeft zich verbreed: het zijn niet meer alleen bioscoop exploitanten die het werk van de Stichting mogelijk maken, maar steeds meer wordt Bio ook gesteund door allen en iedereen die in Nederland bij het "item film" zijn betrokken.

Vergeleken met de grote fondsen, zoals bijvoor-

beeld het Fonds Kinderpostzegels of het Beatrixfonds is het Bio-fonds maar een kleintje. Maar het is wel een uniek fonds, zowel waar het "de bron" als de besteding betreft. De besteding ligt vast: het financieren van initiatieven die de zorg voor en het welzijn van lichamelijk gehandicapte kinderen kunnen bevorderen. De bron is: de Nederlandse Bioscoop- en filmwereld.

Het is geen 1927 meer en ook geen 1958. Succesvol zaken doen vraagt vaak een zakelijke opstelling, waarbij minder ruimte lijkt te zijn voor "andere dingen". Desondanks is er nog steeds sprake van de eerder gememoreerde "innige verbondenheid". Het feit, dat vandaag aan de dag doel en werkwijze van de Stichting Bio-Kinderrevalidatie niet zijn achterhaald, kan met recht als uniek worden geduid en daarop mogen Bio en al zijn supporters best een beetje trots zijn.

Stichting Bio-Kinderrevalidatie
Postbus 9215 6800 HT Arnhem
telefoon: 08308 - 38201 / 38211
telefax: 08308 - 38454
Postbank: 545512
ABN-Amrobank: 41174200

Op schenkingen en legaten is art. 24, lid 4,
van de Successiewet van toepassing.
